

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

УДУ імені Михайла Драгоманова

«09» березня 2023 року

Протокол № 3

Голова вченої ради,

ректор академії В.П. Андрущенко

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну мобільність учасників освітнього процесу в
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Київ - 2023

I. Вступна частина

1.1. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (далі – Положення) встановлює порядок реалізації програм академічної мобільності для педагогічних, науково-педагогічних, наукових, інших працівників (далі – працівники), здобувачів вищої, післядипломної освіти, аспірантів, асистентів-стажистів, докторантів (далі – здобувачі освіти (наукового ступеня) Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (далі – Університет) на території України та поза її межами, а також учасників освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти (наукових установ) (далі – іноземні учасники освітнього процесу) на території України.

1.2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- *академічна мобільність* у сфері вищої освіти (далі – академічна мобільність);
- *заклад освіти (наукова установа)* – український, іноземний заклад вищої освіти, наукова установа, їх відокремлені структурні підрозділи, що беруть участь у програмі академічної мобільності на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;

- *заклад-партнер* – український, іноземний заклад освіти (наукова установа), що бере участь у програмі академічної мобільності на підставі міжнародних договорів України про співробітництво у галузі освіти та/або науки, міжнародних програм та проектів або договорів про співробітництво між українськими закладами освіти чи між українським закладом освіти та іноземним закладом освіти;

- *іноземний заклад освіти (наукова установа)* – заклад освіти (наукова установа), який на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, бере участь у програмі академічної мобільності, а також відокремлений структурний підрозділ іноземного закладу освіти (наукової установи), утворений на території України;

- *іноземний учасник академічної мобільності* (далі – іноземний учасник) особа, яка реалізує право на академічну мобільність у певному українському закладі освіти (науковій установі) на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;

- *програма академічної мобільності* – діяльність українських та іноземних закладів освіти, спрямована на забезпечення реалізації прав українських та іноземних учасників освітнього процесу, а також працівників закладу освіти (наукової установи) на академічну мобільність протягом визначеного часу на підставі угоди з іншим українським закладом освіти (науковою установою) або іноземним закладом-партнером на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;

- *український заклад освіти (наукова установа)* – український заклад вищої освіти (наукова установа), що розташований на території України, утворений органом державної влади, органом місцевого самоврядування, громадянином України або іншою юридичною особою відповідно до законодавства, який на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, бере участь у програмі академічної мобільності, відокремлений структурний підрозділ українського закладу вищої освіти (наукової установи), що провадить освітню діяльність у сфері вищої освіти на підставі окремо встановленого ліцензованого обсягу з підготовки фахівців;

• *український учасник академічної мобільності* (далі – український учасник) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в Університеті (певному українському закладі вищої освіти, науковій установі) і реалізують право на академічну мобільність у певному іноземному або українському закладі освіти (науковій установі) на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;

• *учасник академічної мобільності* – український та іноземний учасники.

1.3. Положення розроблено відповідно до міжнародних вимог, визначених в рамках реалізації Болонського процесу, а також відповідних державних нормативно-правових документів, зокрема, Законів України: «Про освіту»,

«Про вищу освіту», Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні», Постанови Кабінету Міністрів № 579 від 12.08.2015 року «Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2022 р. № 599), Порядку призначення і виплати стипендій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 року № 882 “Питання стипендіального забезпечення” (Офіційний вісник України, 2004 рік, № 28, ст. 1871), Постанови Кабінету Міністрів України № 1050 від 28.12.2016 року «Деякі питання стипендіального забезпечення», Постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 2010 р. № 82 «Про норми відшкодування витрат, пов’язаних з направленням здобувачів освіти та наукових ступенів для участі у заходах, що проводяться в Україні та за кордоном», Постанови Кабінету Міністрів України

№ 599 від 13 травня 2022 року «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності» та інших правових документів, що визначають нормативні вимоги реалізації академічної мобільності в державі та Університеті.

1.4. Учасниками академічної мобільності відповідно до цього Положення можуть бути:

громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в Університеті (певному українському закладі вищої освіти, науковій установі) і які на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, беруть участь у програмі академічної мобільності в іноземному або іншому українському закладі освіти (науковій установі);

іноземці, особи без громадянства, які здобувають вищу освіту, науковий ступінь або працюють в іноземному закладі освіти або науковій установі і які на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, беруть участь у програмі академічної мобільності в Університеті (певному українському закладі освіти,

науковій установі).

Це Положення не поширюється на:

- осіб, тимчасово допущених до занять;слухачів;
- здобувачів освіти, які в установленому законодавством порядку оформили перерву в навчанні та перебувають в академічній відпустці;
- здобувачів освіти (наукового ступеня), працівників закладу освіти (наукової установи), які направлені МОН за кордон на навчання, стажування, педагогічну, науково-педагогічну та наукову роботу на виконання міжнародних міжурядових та міжвідомчих договорів про співробітництво в галузі освіти та/або науки, міжнародних програм, проектів;
- громадян держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

1.5. Не може брати участь у програмі академічної мобільності заклад освіти (наукова установа) з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або заклад освіти (наукова установа), зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли іноземний заклад освіти (наукова установа) має постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

1.6. Мета, завдання та загальні засади забезпечення і реалізації академічної мобільності відповідають основним принципам Болонського процесу та вимогам демократичного європейського суспільства:

1.3.1. Основною метою академічної мобільності учасників освітнього процесу Університету є:

- цифровізація навчання та управління;підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників Університету на вітчизняному та міжнародному рівнях;
- збагачення індивідуального досвіду щодо інших моделей набуття та поширення знань;
- збагачення вітчизняної освіти міжнародним інтелектуальним
- потенціалом на основі партнерських угод між закладами вищої освіти та освітніми і науковими організаціями;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів закладів вищої освіти-партнерів; обмін передовими практиками та досвідом в освіті і науці; модернізація змісту освіти;
- розвиток професійних навичок та особистісних якостей учасників академічної мобільності;
- поглиблення співробітництва з міжнародними партнерами у сферах освіти і науки.

1.3.2. Основними завданнями академічної мобільності учасників освітнього процесу Університету є :

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами експериментальних досліджень, набуття досвіду проведення спільної науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- розширення професійних компетентностей під час проходження навчальних та виробничих практик;
- можливість отримання здобувачем документів про вищу освіту закладів вищої освіти-партнерів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток міжнародних наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;
- підтримка та розвиток соціальних, економічних, культурних та політичних стосунків з іншими країнами.

II. Форми та види академічної мобільності

Академічна мобільність поділяється на:

2.1. За місцем реалізації

- внутрішню академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Університету у закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах у межах України;
- міжнародну академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Університету у закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу в Університеті та його структурних підрозділах.

2.2. За сферою діяльності:

- освітню;
- наукову.

2.3. За способом реалізації:

- очну, що передбачає фізичне переміщення учасника академічної мобільності Університету до закладу-партнера;
- дистанційну, що передбачає інтерактивну взаємодію учасника академічної мобільності Університету, що забезпечується використанням відповідних інформаційно-комунікаційних технологій;
- змішану, що передбачає очно-дистанційну участь учасника академічної мобільності Університету.

2.4. Основними видами академічної мобільності є:

- ступенева мобільність – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу Університету, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше закладів вищої освіти;
- кредитна мобільність – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу Університету, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферної системи (далі – кредитів

ЄКТС) та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані в Університеті та/або в іншому вітчизняному чи іноземному закладі освіти.

Кількість кредитів ЄКТС та заходи контролю за кожним видом та формою академічної мобільності визначаються Положенням про організацію освітнього процесу, затвердженим Університетом.

Інформація про участь здобувачів освіти Університету у програмі академічної мобільності за відповідними формами академічної мобільності вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

При цьому загальний період навчання за основними освітніми програмами для учасників програм кредитної мобільності залишається незмінним.

Тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії/доктора мистецтва, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками Університету (закладу освіти, наукової установи), не може перевищувати двох років поспіль.

Для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь бакалавра, магістра, сукупна тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності не може перевищувати 50 відсотків тривалості нормативного строку навчання в Університеті за відповідною освітньою (освітньо-науковою/освітньо-творчою) програмою.

2.5. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, які здобувають освітні ступені бакалавра, магістра в Університеті, є:

- навчання за освітніми (освітньо-професійними) програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності;

- мовне стажування (удосконалення рівня практичного володіння іноземною мовою в певній професійній діяльності або галузі знань);

 - наукове стажування;

- навчально-наукове стажування (діяльність, спрямована на набуття практичного досвіду на основі досліджень та формування нових професійних компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності в межах певної спеціальності/галузі знань);

- практика (отримання досвіду професійної діяльності в галузі майбутньої, наявної, суміжної спеціальності під керівництвом працівників Університету (закладу освіти, наукової установи) з метою формування фахових компетентностей та навичок у реальних, у тому числі виробничих, умовах для прийняття самостійних рішень у практичній діяльності, оволодіння методами, формами організації та засобами праці в певній професійній діяльності або галузі знань);

- інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать законодавству.

2.6. Формами академічної мобільності для осіб, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками університету (закладу освіти, наукової установи) та інших учасників освітнього

процесу Університету, є:

- участь у програмах кредитної академічної мобільності учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії;

- участь у спільних освітніх та/або наукових проектах (діяльність у складі тимчасової проектної групи, утвореної на певний строк для реалізації мети та виконання завдань певного освітнього або наукового проекту за рахунок Гранту, наданого закладам-партнерам);

- викладання;
- наукове дослідження; стажування;
- наукове стажування;
- мовне стажування;
- підвищення кваліфікації;

- інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать законодавству.

Ш. Організаційне забезпечення академічної мобільності учасників освітнього процесу в Університеті

3.1. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між Університетом та вітчизняними закладами вищої освіти (науковими установами) або їх основними структурними підрозділами, між Університетом та іноземними закладами вищої освіти (науковими установами) та їх основними структурними підрозділами (далі - заклади вищої освіти (наукові установи)- партнери), а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу Університету з власної ініціативи, підтриманої (деканом, завідувачем кафедри) адміністрацією Університету, якщо він постійно навчається або працює в Університеті, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

3.2. Укладення договору про співробітництво між закладами-партнерами, а також партнерського договору та договору академічної мобільності в умовах воєнного стану здійснюється в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису. У разі неможливості використання кваліфікованого електронного підпису здійснюється обмін листами про намір співробітництва, виконання програми академічної мобільності та підтвердження виконання зобов'язань після завершення або скасування воєнного стану.

3.3. З метою організації та реалізації права на академічну мобільність будь-якого виду та форми закладами-партнерами в партнерському договорі визначаються:

- мета, завдання, вид та форма, тривалість, строк (у разі потреби етапи) академічної мобільності;

- результати, яких очікується досягти;

- документ, що отримує український та/або іноземний учасник після завершення участі у програмі академічної мобільності;

- права та обов'язки закладів-партнерів;

- критерії відбору учасників академічної мобільності та сторона, що

здійснюватиме відбір;

- перелік документів, необхідних для участі у програмі академічної мобільності, вимоги до них, процедура та строк їх подання;

- фінансові умови програми академічної мобільності, умови медичного забезпечення або медичного страхування;

- строк, умови та порядок звітування учасника академічної мобільності під час або після повернення до закладу освіти постійного місця навчання(роботи), порядок визнання результатів академічної мобільності, а також заходи, що вживаються в разі недосягнення мети академічної мобільності та/або невизнання її результатів, виникнення конфліктних або непередбачуваних ситуацій під час участі у програмі академічної мобільності або визнання її результатів;

- строк, умови та порядок ліквідації академічної заборгованості у закладах-партнерах (для освітньої академічної мобільності);

- порядок внесення змін до партнерського договору;

- підрозділи закладів-партнерів, що будуть забезпечувати виконання програми академічної мобільності, контактні особи;

- інші умови, необхідні для забезпечення досягнення результатів академічної мобільності.

Для освітньої академічної мобільності Університету обов'язковим є визначення закладами-партнерами в партнерському договорі переліку і змісту освітніх компонентів, порядку вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін), обсягу навчального навантаження, детального опису оцінювання результатів та їх відображення в додатку до диплома, форми та змісту академічної довідки або інших аналогічних документів, де зазначаються результати академічної мобільності.

У разі укладення Університетом партнерського договору в умовах надзвичайної ситуації здобувачі освіти (наукового ступеня) попереджаються закладом освіти (науковою установою) постійного місця навчання про можливість перезарахування неповного обсягу кредитів ЄКТС, отриманих у межах програми внутрішньої академічної мобільності, та необхідність вивчення додаткових освітніх компонентів у закладі освіти (науковій установі) постійного місця навчання (Університеті) для завершення програми підготовки за відповідним освітнім рівнем.

У разі коли під час участі у програмі академічної мобільності в Університеті виникають ситуації, не врегульовані партнерським договором, вони можуть визначатися в договорі академічної мобільності між учасником та закладом-партнером постійного місця навчання, якщо не зачіпаються інтереси іншого закладу-партнера, і за погодженням із закладом-партнером, якщо його інтереси зачіпаються.

У разі залучення до виконання програми академічної мобільності фінансової або іншої підтримки сторонніх організацій або на умовах співфінансування, у тому числі міжнародними організаціями (крім закладу- партнера), така організація є третьою стороною під час укладання партнерського договору.

3.4. Відбір здобувачів та інших учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету на засадах відкритості та прозорості з урахуванням рейтингу

успішності, участі у науковій роботі та знання іноземної мови.

Конкурсну комісію очолює ректор Університету або проректор з навчально-методичної роботи.

3.5. Осіб, які уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховують зі складу здобувачів вищої освіти Університету на період реалізації права на академічну мобільність та обліковують в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.6. У договорі академічної мобільності, що укладається між особою, яку відібрано відповідно вимог цього Положення для участі у програмі академічної мобільності, та Університетом (науковою установою) постійного місця навчання, зазначаються:

- реквізити паспорта громадянина України, документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, та довідки про присвоєння йому реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової карти платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);

- мета, завдання, вид та форма, тривалість, строк (у разі потреби етапи); результати, яких очікується досягти; документ, що отримує учасник після завершення участі у програмі академічної мобільності; перелік та зміст освітніх компонентів, обсяг навчального навантаження, детальний опис оцінювання результатів та їх відображення в додатку до диплома (для освітньої академічної мобільності);

- права та обов'язки сторін;

- фінансові умови програми академічної мобільності, умови медичного забезпечення або медичного страхування;

- строк, умови та порядок звітування під час або після повернення до українського закладу-партнера, визнання результатів академічної мобільності, а також заходи, що вживатимуться в разі недосягнення цілей академічної мобільності або невизнання її результатів;

- порядок вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін) для освітньої академічної мобільності;

- строк, умови та порядок ліквідації академічної заборгованості, у тому числі в закладі-партнері;

- порядок внесення змін до договору академічної мобільності;

- інші умови, необхідні для забезпечення досягнення результатів академічної мобільності.

Договір академічної мобільності, що укладається під час реалізації будь-

якого виду чи форми академічної мобільності українським учасником, який навчається на підставі державного (регіонального) замовлення, в обов'язковому порядку повинен містити вимогу щодо незбільшення строку здобуття відповідного освітнього, освітньо-наукового рівня або наукового ступеня та в разі невиконання цієї вимоги - продовження строку здобуття освіти такою особою понад нормативний для такого освітнього, освітньо-наукового рівня або наукового ступеня за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

У разі коли український учасник є неповнолітньою особою, договір академічної мобільності укладається з одним із його батьків або особою, яка є його законним представником.

Після укладення договору академічної мобільності ректор Університету видає наказ, в якому визначають мету, строк, умови (у тому числі фінансові) програми академічної мобільності українського учасника. Особа набуває статусу українського учасника з дати, визначеної в наказі.

3.7. На час навчання у закладі вищої освіти за програмою академічної мобільності здобувачеві за його заявою надають академічну відпустку або оформлюють індивідуальний графік навчання, що затверджують в установленому порядку.

3.8. Навчання за індивідуальним графіком навчання може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

3.9. Учасників освітнього процесу Університету, які є здобувачами вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховують до закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів в Україні як таких, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти відповідного вітчизняного закладу вищої освіти (наукової установи).

3.10. Здобувач вищої освіти - учасник програми академічної мобільності, крім вивчення у закладі вищої освіти-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням з закладом вищої освіти, що направив його на навчання.

3.11. Учасникам освітнього процесу Університету, які реалізували право на академічну мобільність при одночасному збереженні статусу здобувача вищої освіти за державним (регіональним) замовленням за денною формою навчання в Університеті (за основним місцем навчання) і не отримували в іншому закладі регулярної безповоротної фіксованої фінансової підтримки у грошовій формі упродовж всього терміну навчання за програмою академічної мобільності освіти, призначають стипендію відповідно до чинного Положення про стипендіальне забезпечення здобувачів, аспірантів і докторантів Університету.

3.12. На час навчання за кордоном:

- здобувачі освіти (наукового ступеня), які здобувають освіту (науковий ступінь) в Університеті (у закладах освіти та наукових установах) на підставі державного (регіонального) замовлення за рахунок коштів загального фонду державного (відповідного місцевого) бюджету, зберігають право на отримання академічних та/або соціальних стипендій згідно з Порядком призначення і виплати стипендій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 "Питання стипендіального забезпечення" (Офіційний вісник України, 2004 р., № 28, ст. 1871);

- виплата стипендії здобувачам освіти (наукового ступеня), які здобувають освіту (науковий ступінь) у закладах освіти та наукових установах на підставі угод, укладених між закладами освіти (науковими установами) та фізичними (юридичними особами), здійснюється за рахунок коштів таких осіб, якщо це передбачено умовами таких угод."

3. 13. Виплата академічної та/або соціальної стипендії здобувачам вищої освіти,

які беруть участь у програмах академічної мобільності й одночасно зберігають статус здобувача вищої освіти, який здобуває в Університеті освіту на підставі державного (регіонального) замовлення за денною формою, здійснюється в розмірі, що призначений стипендіату Університетом (закладом освіти постійного місця навчання) за результатами останнього семестрового контролю у разі, коли строк участі у програмі академічної мобільності в іншому закладі освіти:

- не перевищує одного семестру - протягом цього строку;
- перевищує один семестр - протягом першого семестру навчання в іншому закладі освіти.

Після повернення здобувача вищої освіти до Університету (закладу освіти постійного місця навчання) питання щодо подальшого призначення академічної та/або соціальної стипендії **ухвалюється спеціальним рішенням стипендіальної комісії** за таких умов:

- якщо визнання результатів, отриманих під час участі у програмі академічної мобільності в іншому закладі вищої освіти відповідно до договору академічної мобільності, не призвело до збільшення строку навчання особи за відповідним освітнім, освітньо-професійним ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем) та спеціальністю (предметною спеціальністю, спеціалізацією) порівняно з нормативним;

- у разі наявності за результатами участі у програмі академічної мобільності у здобувача вищої освіти академічної заборгованості, така заборгованість повинна бути ліквідована в установленому законодавством порядку до закінчення першого після повернення особи семестрового контролю згідно з навчальним планом за відповідним курсом та спеціальністю (предметною спеціальністю, спеціалізацією) в Університеті (у закладі освіти постійного місця навчання).

Якщо на дату закінчення першого після повернення здобувача вищої освіти семестрового контролю згідно з навчальним планом за відповідним курсом та спеціальністю (предметною спеціальністю, спеціалізацією) в Університеті (у закладі освіти постійного місця навчання) у нього немає академічної заборгованості, **питання щодо призначення йому стипендії вирішується стипендіальною комісією.**

У разі коли строк навчання здобувача вищої освіти в іншому закладі освіти перевищував один семестр і така особа ліквідувала академічну заборгованість, а також у разі позитивного рішення стипендіальної комісії такому здобувачеві виплачується академічна та/або соціальна стипендія, що не виплачена за весь строк участі у програмі академічної мобільності в іншому закладі освіти на території України чи поза її межами, у повному обсязі.

Виплата академічної та/або соціальної стипендії здійснюється з урахуванням змін її розмірів, що відбулися відповідно до законодавства протягом строку участі у програмі академічної мобільності.

Аспірантам, докторантам, які беруть участь у програмі академічної мобільності і одночасно зберігають статус здобувача освіти (наукового ступеня) за денною формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) в Університеті (у закладі освіти постійного місця навчання), виплата академічної стипендії зупиняється на строк участі у програмі академічної мобільності в іншому закладі освіти.

Питання щодо виплати академічної стипендії **вирішується стипендіальною комісією Університету** після повернення такої особи на підставі рішення відповідної кафедри Університету за результатами розгляду письмового звіту здобувача освіти (наукового ступеня) відповідно до укладеної ним з Університетом угоди про участь у програмі академічної мобільності. Обов'язковою умовою для прийняття стипендіальною комісією Університету позитивного рішення про виплату академічної стипендії є вимога, що визнання результатів, отриманих під час участі у програмі академічної мобільності (міжнародного співробітництва) в іншому закладі вищої освіти (науковій установі), не призвело до збільшення строку навчання особи в аспірантурі, докторантурі Університету (закладу вищої освіти (науковій установі) постійного місця навчання) порівняно з нормативним.

У разі прийняття зазначеного рішення стипендіальною комісією Університету аспіранту, докторанту виплачується академічна стипендія, що не виплачена за весь строк участі у програмі академічної мобільності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами, у повному обсязі з урахуванням змін розмірів академічної стипендії, що відбулися відповідно до законодавства протягом строку участі у програмі академічної мобільності.

3.12. Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники Університету можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в Університеті до двох років. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності. За іншими працівниками, зберігаються місце роботи, посада та середня заробітна плата (грошове забезпечення), за здобувачами освіти (наукового ступеня) - місце навчання. Середня заробітна плата (грошове забезпечення) розраховується за два останні календарні місяці до направлення за кордон з урахуванням виплат, передбачених законодавством.

3.13. Іноземні наукові, педагогічні працівники закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів, яких залучають до провадження освітньої та наукової діяльності, під час перебування в Університеті, мають усі права та обов'язки його працівників.

3.14. Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення Університету та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами (угодами), укладеними між Університетом та запрошеною особою.

3.15. Терміни участі у програмах академічної мобільності зазвичай обмежуються Університетом, так за учасниками академічної мобільності зберігається місце навчання терміном до одного року, термін навчання за програмами кредитної мобільності у своїй сукупності не повинен перевищувати один академічний рік за весь період навчання здобувача в Університеті.

3.16. Академічна мобільність здобувачів не впливає на загальний термін навчання, тому здобувач може навчатися/стажуватися в іншому закладі вищої освіти як в Україні, так і за кордоном під час навчального року або під час канікул. Для

цього йому встановлюється індивідуальний графік навчання, який дозволяє не відвідувати аудиторні заняття в Університеті (у своєму закладі вищої освіти) та виконувати навчальний план дистанційно.

IV. Фінансове забезпечення участі у програмах академічної мобільності

4.1. Здобувачі вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво між Університетом та іноземними/вітчизняними закладами вищої освіти (науковими установами)-партнерами, можуть бути зараховані на навчання:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень закладу вищої освіти;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;

- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, зокрема за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному закладі вищої освіти-партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між закладами вищої освіти договорів (угод) про міжнародну академічну мобільність.

V. Визнання та перезарахування результатів навчання запрограмами академічної мобільності

5.1. Навчання вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу за узгодженими між закладами вищої освіти (науковими установами)-партнерами

- освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту закладу вищої освіти (наукової установи)-партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів.

5.2. Навчальні дисципліни, передбачені для опанування під час навчання в рамках академічної мобільності, та інші види освітньої діяльності зазначають в індивідуальному навчальному плані здобувача.

5.3. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти здійснюється з використанням Європейської кредитно-трансферної системи ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів, прийнятої у країні закладу вищої освіти, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС.

5.4. Порівняння обсягів навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності повинне ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти Університету в іншому закладі вищої освіти, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою Університету, за умови, що здобувач навчається в Університеті на постійній основі.

5.5. В Університеті визнання та перезарахування результатів навчання

учасникам програм академічної мобільності здійснюють за такою схемою:

- здобувачам, які беруть участь у програмах академічної мобільності, надають індивідуальний навчальний план академічної мобільності, окремо може бути дозволено навчання за індивідуальним графіком опанування відповідних дисциплін за погодженням із профільною (випусковою) кафедрою, деканатом/директоратом відповідного факультету/інституту і поданням заяви (Додаток 1) після закінчення програми академічної мобільності;

- індивідуальний навчальний план академічної мобільності (далі - ІНПАМ) – документ, що встановлює порядок вивчення навчальних дисциплін та складання контрольних заходів за результатами навчання з урахуванням особливостей навчального плану факультету/інституту та програми академічної мобільності;

- ІНПАМ складається комісією у складі координатора академічної мобільності відповідного факультету/інституту Університету спільно з завідувачами кафедр, викладачами та зі здобувачем-учасником програми академічної мобільності. При формуванні ІНПАМ комісія вивчає зміст програми академічної мобільності (інформаційний пакет: навчальний план, графік навчального процесу, відповідність навчального навантаження в кредитах ЄКТС навчальним планам та графіку навчального процесу Університету тощо); погоджує до початку програми академічної мобільності зі здобувачем перелік дисциплін, які будуть вивчатися під час участі у програмі у закладі, що приймає; дисципліни з навчального плану Університету, які підлягають перезарахуванню; дисципліни, які визначені для опанування за індивідуальним графіком навчання;

- ІНПАМ підписують здобувач, завідувач профільної (випускової) кафедри, координатор академічної мобільності та затверджує декан факультету/директор інституту;

- ІНПАМ складають відповідно до навчального плану закладу, що приймає, та на основі навчального плану відповідного факультету/інституту Університету включно із нормативними і вибірковими дисциплінами, і включає всі кредитні модулі, вивчення яких передбачено на період участі здобувача за програмою академічної мобільності;

- у ІНПАМ зазначають:

- дисципліни, які обрані для вивчення у закладі, що приймає;

- дисципліни з навчального плану Університету, які підлягають перезарахуванню; - дисципліни з навчального плану Університету, які опановує здобувач самостійно, за індивідуальним графіком навчання, що передбачають складання підсумкового контролю з них після повернення до Університету;

- рекомендована кількість кредитів, які мають бути отримані здобувачем під час участі у програмі академічної мобільності, становить:

- 30 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи за семестр (але не менше 25 кредитів ЄКТС);

- 60 кредитів ЄКТС за рік (але не менше 50 кредитів ЄКТС), якщо інше не передбачене відповідними договорами чи умовами програми;

- під час навчання здобувачів за програмою академічної мобільності не менше ніж половину дисциплін, які вони опановують, мають становити дисципліни, які

повинні бути перезараховані в Університеті як обов'язкові;

- при формуванні ІНПАМ сесію планують відповідно до Положення про організацію навчального процесу в Університеті;

- після завершення програми навчання, здобувач отримує від закладу,

- що приймає академічну довідку мобільності, на підставі якої здійснюють перезарахування академічних результатів з навчальних дисциплін;

- академічна довідка мобільності (Transcript of Records) - поточний запис освітніх досягнень здобувача, зокрема, для міжнародної академічної мобільності, у якому зазначені освітні компоненти, які він опанував, кількість набутих кредитів ЄКТС та отримані оцінки;

- по завершенню програми здобувач-учасник академічної мобільності протягом 5 робочих днів зобов'язаний звернутися до деканату відповідного факультету/інституту Університету для перезарахування дисциплін.

Для цього здобувач подає в деканат та координатору академічної мобільності відповідну **заяву** із такими супровідними документами:

- звіт у письмовій формі, завізований координатором програми міжнародної або іншої форми академічної мобільності закладу, що приймає;

- академічну довідку мобільності, що засвідчує результати проходження навчання (Transcript of Records) (отриману від закладу, що приймає у терміни, визначені Угодою між Університетом та закладом, що приймає);

- копію закордонного паспорту із ідентифікаційною сторінкою та сторінками з відмітками про перетин кордону України;

- копію Угоди щодо навчання (Learning Agreement for Studies) між Університетом, учасником та закладом, що приймає (для учасників міжнародної мобільності);

- копію Договору про академічну мобільність;

- визнання результатів навчання та перезарахування кредитів здійснює предметна комісія;

- предметна комісія формується деканом факультету/директором інституту із числа висококваліфікованих фахівців. Рішення предметної комісії оформлюється протоколом із зазначенням визнання/перезарахування результатів навчання;

- працівники деканату/директорату за дорученням декана факультету/директора інституту доводять до відома викладачів факт участі здобувача у програмі академічної мобільності, перезарахування відповідних дисциплін, їх занесення в Індивідуальний навчальний план академічної мобільності;

- перезарахування результатів навчання з навчальних дисциплін проводять на підставі порівняння навчальних програм відповідного напрямку підготовки (спеціальності) та академічної довідки мобільності, що надає учасник. При цьому при перезарахуванні форм підсумкового контролю з дисциплін екзамен, складений у закладі, що приймає учасника, може бути зарахований як залік з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС; залік, якщо він був оцінений за шкалою ЄКТС, може бути зарахований як іспит відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС та переведенням в національну шкалу оцінювання;

- здобувачам-учасникам академічної мобільності після закінчення навчання за

кордоном не встановлюються додаткові екзамени чи завдання для перезарахування попередньо погоджених в Угоді щодо навчання дисциплін;

- за умови успішного виконання здобувачем програми академічної мобільності трансфер кредитів, здобутих при реалізації програми, здійснюється шляхом занесення результатів навчання в індивідуальний навчальний план здобувача (залікову книжку) та в навчальну картку здобувача;

- порівняння змісту та обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем Університету у закладі, що приймає та результатів навчання, запланованих освітньою програмою Університету;

- при перезарахуванні дисципліни зберігається раніше здобута позитивна оцінка рівня знань учасника. За необхідності оцінка приводиться до діючої в Університеті шкали оцінювання. Якщо оцінка з дисципліни складається з декількох оцінок за окремі семестри або з оцінок декількох модулів, то учаснику виставляють середньозважену оцінку успішності з урахуванням обсягів відповідних складових навчальної дисципліни;

- при перезарахуванні навчальних дисциплін до навчальної картки (залікової книжки) учасника вносять: назву дисципліни, загальну кількість годин/кредитів, оцінку та підставу щодо перезарахування (номер академічної довідки мобільності тощо);

- при перезарахуванні застосовують ЄКТС-рейтинг – систему, створену для забезпечення єдиної міждержавної процедури оцінювання, виміру та порівняння результатів навчання, передачі документів про навчання у закладі вищої освіти від одного закладу освіти до іншого, як в Україні, так і поза її межами. Система ЄКТС-рейтинг базується на принципах взаємної довіри і передбачає виконання низки правил щодо її складових: ЄКТС-кредитів, ЄКТС-рейтингу, Договору про навчання, Договору про практику/ стажування і зарахування кредитів. ЄКТС-рейтинг – використовують для спрощення переведення оцінок між вищими навчальними закладами, що забезпечує конвертованість внутрішніх оцінок закладів освіти;

- ЄКТС-рейтинг визначається з кожної дисципліни після завершення її вивчення у відповідному семестрі – за I семестр на початку II семестру (1-2 тижень), а за II семестр - не пізніше двох тижнів вересня (після ліквідації академічної різниці), особами відповідальними за внесення інформації до електронної бази «ПС-Студент» відповідного факультету/інституту Університету;

- Остаточне рішення щодо перезарахування результатів навчання, які були встановлені під час навчання на інших освітніх програмах із певних дисциплін, здійснюється за підписом ректора Університету або проректора з навчально-методичної чи наукової роботи на підставі відповідних документів (Договору про навчання, Договору про практику/ стажування, Академічної довідки, витягу із навчальної картки у разі одночасного навчання за декількома програмами) у вигляді наказу про завершення програми академічної мобільності;

- перезарахування учасникам програм академічної мобільності результатів з навчання (окремих розділів, тем тощо), які було прослухано, проводять виключно з

огляду на відповідність змісту та результатів навчання запрограмами цих дисциплін, а не за назвою курсу.

- оцінки отримані за кордоном враховують в Університеті (згідно з ЄКТС);
- якщо дисципліни у навчальних планах обох ЗВО збігаються, то вони можуть бути взаємозараховані.

- інші учасники, які здобувають науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в Університеті (певному українському закладі вищої освіти, науковій установі) і які на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, беруть участь у програмі академічної мобільності в іноземному або іншому українському закладі освіти (науковій установі) - стажування, практика, підвищення кваліфікації тощо - проходять процедуру визнання результатів за наявності відповідних підтверджувальних документів (свідоцтв, сертифікатів, дипломів і т. ін.) на підставі подання заяви (Додаток 2) відповідно до умов цього Положення.

5.6. Підсумкову кваліфікаційну атестацію здобувачів, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюють у порядку, встановленому відповідною угодою між Університетом і закладом вищої освіти-партнером.

5.7. Якщо здобувач вищої освіти Університету під час перебування в іншому закладі вищої освіти, на базі якого реалізувалася програма академічної мобільності, не виконав програму навчання, то після повернення до Університету йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

5.8. Під час реалізації здобувачем освіти права на академічну мобільність будь-якого виду та форми повинні виконуватися такі умови:

- мета та завдання академічної мобільності відповідають навчальним цілям, орієнтованим на отримання таким здобувачем професійного досвіду в галузі майбутньої, наявної, суміжної спеціальності, професійних компетентностей та навичок;

- навчання за програмою академічної мобільності здійснюється під керівництвом визначеного працівника закладу освіти (наукової установи) за узгодженими освітніми (освітньо-професійними) програмами закладів-партнерів;

- результати академічної мобільності визначаються у кредитах ЄКТС та/або відповідних компетентностях, результатах навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані українським закладом постійного місця навчання (для українського учасника) або іноземним закладом постійного місця навчання (для іноземного учасника);

5.9. Під час реалізації здобувачем освіти права на академічну мобільність будь-якого виду чи форми, який навчається в Університеті (в українському закладі) на підставі державного (регіонального) замовлення, строк здобуття певного освітнього, освітньо-наукового рівня або наукового ступеня не повинен збільшуватися. У разі коли ця вимога не виконується (не може бути виконана), здобуття такою особою освітнього, освітньо-наукового рівня або наукового ступеня після закінчення нормативного строку навчання здійснюється за рахунок коштів

фізичних (юридичних) осіб.

VI. Звітування та оформлення документів за результатами навчання в рамках реалізації програми академічної мобільності

6.1. Після завершення програми академічної мобільності учасник освітнього процесу представляє в деканат свого факультету/інституту документи, які відображають результати виконання ним програми академічної мобільності (академічну довідку, сертифікат, диплом тощо), з переліком відповідних результатів (вивчення навчальних дисциплін, проходження практик), кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання його навчальних здобутків, завірені в установленому порядку у закладі вищої освіти-партнері.

6.2. Декан/директор відповідного факультету/інституту Університету в установленому порядку ухвалює рішення щодо зарахування результатів, набутих за програмою академічної мобільності, поновлення здобувача на навчання (переведення на загальний чи індивідуальний графік навчання) після завершення навчання за програмою академічної мобільності та готує проект відповідного наказу.

6.3. Якщо у здобувача під час навчання за програмою академічної мобільності виникла академічна заборгованість за освітньою програмою Університету, то йому може бути запропонований індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку, або повторний курс навчання за рахунок фізичних або юридичних осіб.

6.4. Результати реалізації програм академічної мобільності для педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету, зокрема результати підвищення кваліфікації, стажування тощо визнаються рішенням вченої ради відповідного факультету/інституту.

6.5. Педагогічний або науково-педагогічний працівник протягом одного місяця після завершення реалізації програми академічної мобільності подає до вченої ради факультету/інституту клопотання про визнання результатів такої програми та документ, що підтверджує цей факт.

6.6. У разі реалізації програми академічної мобільності як інформальної освіти (самоосвіти) замість документа про освіту подають звіт про результати такої освіти або творчу роботу, персональне розроблення певного освітнього продукту, що виконані в процесі (за результатами) інформальної освіти та оприлюднені на веб-сайті Університету та/або в електронному портфоліо педагогічного або науково-педагогічного працівника (у разі наявності).

Форму звіту визначає вчена рада факультету/інституту.

6.7. Для визнання результатів реалізації програми академічної мобільності вчена рада факультету/інституту заслуховує звіт педагогічного або науково-педагогічного працівника за результатами цієї програми та ухвалює рішення щодо:

- визнання результатів реалізації програми академічної мобільності;
- невизнання результатів реалізації програми академічної мобільності.

6.8. Результати реалізації програми академічної мобільності можуть бути визнані як підвищення кваліфікації педагогічного та науково-педагогічного працівника.

6.9. Порядок визнання результатів реалізації програми академічної мобільності педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету встановлюється вченою радою відповідного факультету/інституту відповідно до вимог чинного Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково- педагогічних працівників в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

6.10. Відповідальність за дотримання вимог законодавства під час виконання програми академічної мобільності в Університеті, прав учасників академічної мобільності, прозорість під час і після її виконання, ефективне, раціональне та цільове використання коштів покладається на всіх учасників освітнього процесу.

Положення завізували:

Проректор з навчально-методичної роботи

Р.М.Вернидуб

Проректор з наукової роботи

Г.М.Торбін

Начальник навчально-методичного центру

І.С.Маркус

Вчений секретар Вченої ради університету

Л.М.Панченко

Начальник юридичного відділу

В.І.Кучер

Деканові/Директору

(повна назва відповідного факультету/інституту)
(прізвище та ініціали)

здобувача курсу групи

(ПІБ здобувача)

ЗАЯВА

Прошу перезарахувати результати навчання, набуті мною за програмою академічної мобільності (вказати вид і форму програми з відповідного курсу вивчення навчальних компонентів (-у) дисциплін (-и)тощо).

Документи (особисто завірені копії документів), що підтверджують набуття відповідних результатів навчання, додаються:

(вказати назву та дату видачі документа, організацію, яка видала документ, назву курсу, обсяг курсу, досягнуті результати навчання тощо).

Дата

підпис

Ректорові/проректорові з навчально
методичної чи наукової роботи
УДУ імені Михайла Драгоманова

(прізвище та ініціали)
учасника програми академічної
мобільності

(вид, форма, назва тощо)

(статус, ПІБ учасника)

ЗАЯВА

Прошу перезарахувати/визнати результати навчання/практики/стажування/
(інше), набуті мною за програмою академічної мобільності (вказати вид і
форму програми).

Документи (особисто завірені копії документів), що підтверджують
набуття відповідних результатів навчання, додаються:

(вказати назву та дату видачі документа, організацію, яка видала документ,
назву курсу, обсяг курсу, досягнуті результати тощо).

Дата

підпис